

BERGEN KOMMUNE

Postboks 7700  
5020 BERGEN**DATO**  
02.06.2021**REFERANSE**  
2018/2871-43**SAKSBEHANDLER**  
Jorleif Jørgenvåg, Rådgivnings- og tidligfaseavdelingen**DERES DATO****DERES REFERANSE**

## Nybygg Havforskningsinstituttet og Fiskeridirektoratet - Høringsinnspill arealstrategi Dokken

### Innledning

Dette brevet er Statsbyggs, Havforskningsinstituttets (HI) og Fiskeridirektoratets (Fiskeridir) felles innspill til Bergen kommunes forslag til arealstrategien for Dokken. Vi ønsker å berømme kommunen for en god og åpen prosess og ser frem til videre dialog og samarbeid i etterfølgende planprosess.

Innledningsvis vil vi understreke at Dokken nå utvikles til Havbyen Bergen. En bærekraftig forvaltning av havet vil være en hjørnestein i utviklingen fremover, noe også Regjeringens havstrategi understreker. For Bergen vil det i denne sammenheng være viktig å etablere seg som landets viktigste by innen forskning, utvikling og forvaltning av våre marine ressurser. Kunnskap om og utnyttelse av havets ressurser vil kunne bli en motor for verdiskaping i Bergen de neste 50-100 år, men da bør vi bruke muligheten som utvikling av Dokken gir for å profilere Havbyen Bergen.

Vi mener derfor at byplangrepet må gjenspeile slike ambisjoner og være en bydel der forskning, forvaltning, næring og boliger planlegges slik at bydelen nettopp markerer seg som Havbyen. Som følge av dette mener vi at våre institusjoner bør samlokaliseres på tomtealternativ C, godt synlig og som sentrale komponenter i bydelen. Vi mener dette er riktig for å profilere Havbyen på en god måte.

Vi vil fremheve at Statsbygg, HI og Fiskeridir legger til grunn politiske vedtak i Bergen kommune og beslutninger i Regjering om at vårt nybygg skal ligge på Dokken. Dette for å få tilgang til dypvannskai og en ellers hensiktsmessig og attraktiv tomt. Det vises også til innspill til prinsippsak om lokalisering på Dokken (26.04.2021), med etterfølgende brev og notater om laboratorienes sårbarhet for elektromagnetiske felt og vibrasjoner (25.05.2021), innledende uttalelse til arealstrategien omkring tomte vurderinger (19.02.2021) og vårt høringsinnspill til overordnet strategi for Dokken (03.02.2021). I arealstrategien trekkes samlokalisering av HI og Fiskeridir frem som en viktig drivkraft for utvikling av området og Havbyen, og vi er derfor trygge på at videre arbeid med arealstrategien og prinsippssaken for lokalisering fører til at HI og Fiskeridir får en tomteplassering som støtter opp under disse ambisjonene, politiske vedtak og beslutninger, både på kort og lang sikt.

Som vi også har presisert i vår uttalelse til overordnet strategi bygger våre virksomheters mål og strategier opp under Norges havstrategi (2019) som klart peker på havet som svært viktig for nasjonen og vi deler ambisjonen med Havbyen Bergen om å bli den ledende regionen for bærekraftige havnæringer. Det marine forsknings- og utviklingsmiljøet på Dokken blir selve navet i Havbyen. I havstrategien legges det vekt på forskning, teknologiutvikling, nyskaping og god forvaltning som viktige forutsetninger for å være ledende innen hav. Havforskningsinstituttet driver forskning i verdensklasse og for å styrke denne posisjonen jobber vi målrettet for å tiltrekke oss den beste kompetansen og tilby det ypperste av fasiliteter og teknologisk utstyr. Lokaliseringen vår må legge til rette for disse mulighetene som også ligger til grunn i form av mål for Regjeringens konseptvalg fra 2017. Vi må oppfylle forventningene både i det vi flytter inn

og på lang sikt. De beste hodene trenger topp akademiske vekstvilkår og oppdatert infrastruktur – og vender alltid interessen der det er å finne. Derfor er det avgjørende at valg av langsiktige byplangrep tilrettelegger for, og har fleksibilitet for å utvikle havrelaterte aktiviteter og næringer også i fremtiden.

Kunnskap må imidlertid omsettes til praktisk forvaltning for å få til en bærekraftig utvikling basert på havets ressurser. Samlokalisering av Fiskeridir med HI, godt synlig i den nye bydelen, vil bidra til dette. Valget av en tomt med best mulige forutsetninger og mulighet for plass til de funksjoner som skal være i bygget, og som i tillegg gir plass til vekst og andre fagmiljøer rundt, vil være viktige suksessfaktorer. Planlegging og bygging med stor risiko knyttet til byggenes egnethet vil være en utfordring for virksomhetene, og vil kunne påvirke hvordan virksomhetene velger å lokalisere funksjoner i Norge.

#### Om uttalelsen

I denne uttalelsen tar vi utgangspunkt i forslag til arealstrategi slik den er presentert i høringsutkastet datert mars 2021 og i byrådets innstilling til bystyret om prinsippsak for tomtelocalisering (saksnr. 2021/30374-8). Vi kommenterer her hovedsakelig på de temaene som ikke har vært drøftet i innspillet til prinsippsak om tomtelocalisering, og henviser til tidligere uttalelser og notater som er vedlagt denne uttalelsen for utdyping rundt problemstillinger knyttet til særlig elektromagnetiske felt og vibrasjoner.



Figur 1 Oversiktsbilde som viser de tre områdene for samlokalisering, i det videre omtalt som alternativ A, B og C.

I arealstrategien er det vist til tre alternative lokaliseringmuligheter for HI/Fiskeridir (og Akvariet), og det er kort beskrevet fordeler og utfordringer knyttet til disse. I forbindelse med prinsippsak om tomtelocalisering har vi redegjort for hvorfor vi har konkludert med at vi ønsker alternativ C:

*«Dette alternativet svarer best ut våre viktigste behov og krav. Etter at vi nå også har fått ny kunnskap knyttet til utfordringer med hvordan vibrasjoner og elektromagnetiske felt generert av bybanen påvirker følsomt laborieutstyr, ser det ut som alternativ C er den eneste mulige gitt anbefalte avstandskrav.»*

*«Statsbygg vil derfor peke på at det er den samlede risikovurderingen som er viktig for gjennomføringen av et slikt stort statlig byggeprosjekt. Håndteringen av risiko knyttet til EMC og vibrasjoner kan ikke sees isolert fra en rekke andre behov med tilhørende risiko som skal løses i og rundt nybygget. Slik Statsbygg vurderer situasjonen pr. i dag skal det en svært stor reduksjon til i avstandskravet til bybanen til for at tomt A vil være egnet for laboriefunksjonene.»*

Dette er vårt utgangspunkt når vi kommenterer arealstrategien videre.

Forslaget til arealstrategi er presentert gjennom tekst og tematiske kart, supplert med visualiseringer av en mulig fremtidig situasjon med utgangspunkt i alternativ A (basert på scenario 1 med HI/Fiskeridir og nye akvariet lokalisert ved Dokkeskjærskaien).



*Figur 2 Fremtidsbilde i arealstrategien som viser lokaliseringsalternativ A (utviklingsscenario 1). Arealstrategien beskriver et hovedgrep med forslag til landskapsmessig utforming, grovmasket programmering av havnefronten og bydeler, en grovmasket bystruktur med kjøremønster, gate- og kvartalsstruktur og allmenninger, større offentlige rom og parker. Arealstrategien omtaler også alternative lokaliseringer for HI/Fiskeridir og Akvariet samt ulike scenarier for trinnvis utvikling.*

Vi vil hovedsakelig kommentere forslaget slik det er beskrevet i kart og tekst. Selv om et annet tomtealternativ ville gitt en annen fremstilling i perspektivene, vil vi likevel kommentere noen åpenbare utfordringer i fremstillingen som vil være gyldige i enhver situasjon.

## **Byplangrepet**

### *Landskapsmessig utforming*

I arealstrategien foreslås det en omfattende landskapsmessig endring av området med en kombinasjon av utfylling i sjø, etablering av moloer og flytende elementer. Vi mener det må vurderes hvilke funksjoner og formål utfyllingene skal ha. Utfyllingen, og de flytende elementene, ser i hovedsak ut til å være tenkt benyttet til park og rekreasjonsareal, i tillegg til noen byggeområder i nordvest. Vi mener at sjøfronten, parkarealer, forskning og øvrige aktiviteter i havkvartalet må ses i sammenheng. Det bør tas hensyn til hvordan man kan få til viktige funksjoner i Havbyen samtidig som det tas hensyn til pionerene og den næringen som vi forventer vil følge av deres etablering. Dette må også integreres med byrom og byliv på en god måte, slik at vi får et trygt og levende byområde også utenfor kontortid. I den grad det blir utfyllinger, og disse er tiltenkt en bruk rettet mot et bredt publikum i og utenfor bydelen, er vi opptatt av hva det betyr for vårt prosjekt og for byutvikling på sikt mht. forutsigbarhet, finansieringsmodeller og usikkerheter som knytter seg til eventuelle rekkefølgekrav. Det er viktig for oss at eventuelle krav som stilles til oss, og andre, er forholdsmessige og ikke hindrer utvikling. Tiltakene må sees i sammenheng med overordnede planer som f.eks. veiledende plan for offentlig rom (VPOR) for hele området, og ikke kun knyttes til de nærmeste eller første byggeområdene.

Vi er altså opptatt av at utforming og planlagt bruk av nytt landskap sees i sammenheng med profilering av Havbyen Bergen, og at form og funksjon ivaretar våre, områdets og byens behov. Vi har tro på at man vil finne gode løsninger som ivaretar dette.

I den grad det blir utfyllinger må man se nærmere på hvilke konsekvenser selve utfyllingen vil få, også for bebyggelse etablert før ekspansjon. Det må tas høyde for at utfylling vil gi setninger som forplanter seg innover eksisterende fylling, og som vil kreve ekstra, og fordyrende tiltak i byggefasen.

#### *Kai, molo, flytende elementer:*

I tillegg til utfyllinger i sjø foreslås det etablering av molo og flytende elementer som skaper et beskyttet havnebasseng i Jekteviken.

For HI/Fiskeridir er det positivt med etablering av en klimabeskyttet havn i Jekteviken som særlig beskytter mot vindgenererte bølger. Dette gjelder spesielt for mindre og mellomstore båter. Flytende elementer er derimot ikke egnet for fortøyning av større båter, og de vil heller ikke gi samme bølgedempende effekt som en molo (med mindre de konstrueres for formålet med dyptgående stålplater el. som demper bølger). Fast molo mot nordvest (og/eller hoper) for fortøyning av større båter vil derimot gi en meget god havn. En slik molo, som en del av en hop-struktur, vil også være gunstig dersom deler av Jekteviken skal brukes til rekreasjon i sambruk med andre aktiviteter.

I byrådets framstilling til bystyret i Prinsipp-saken trekkes det frem at «alle tomtene kan være skjermet for vær knyttet til nordvestvinden, gitt ekspansjon i sjø ved Jektevikens tverrende som foreslått, samt sørøstvinden fra Bergensdalen.» Slik vi ser det vil det være mindre gunstig å etablere en molo som beskytter kaien ved alternativ A, fordi dette vil gjøre Puddefjorden trangere enn den er i dag. Forutsatt ekspansjon i sjø (som vist i forslag til arealstrategi) vil Dokken vest kaien (alternativ A) derfor forbli mindre beskyttet enn Jektevikskaien (alternativ C).

#### *Havnebassenget*

Det nye havnebassenget er i forslag til arealstrategi vist relativt lukket, sannsynligvis for å kunne skape en beskyttet situasjon for en fremtidig bystrand og rekreativ bruk av sjøen inne i havna, i arealstrategiens visualiseringer er det vist en idyllisk badestrand her. I en situasjon der HI/Fiskeridir lokaliseres i alternativ C, oppstår det en utfordrende og risikabel situasjon når store skip skal manøvrere inne i samme havnebasseng. Store skip trenger manøvreringsareal og propellene skaper strømminger under vann. Samme problemstilling vil være relevant dersom også mindre båter skal inn i dette havneområdet. Planlagt på en god måte, hvor man skiller rekreasjon og båter/skip, mener vi at man kan skape gode, trygge rekreasjonsarealer både på land og i vann, samtidig som sikkerhet knyttet til annen virksomhet ivaretas. Her bidrar vi gjerne med bistand og forslag til alternative løsningsforslag (for eksempel ved bruk av en hopstruktur), som både kan ivareta funksjonelle behov for skip og kaier og samtidig legge til rette for rekreasjonsformål. Vi tror en slik løsning også kan være i tråd med bergensk byggeskikk og bidra til å oppnå mål i den vedtatte sjøfrontstrategien.

Når det gjelder interessekonflikter knyttet til tomtealternativene, kan det være at man i alternativ A vil kunne få en utfordring ved å manøvrere store skip nær den nye bybanebrua over Puddefjorden, og at sikkerhetssoner vil gi reduserte muligheter for utnyttelse av kaiarealene her.

#### *Kaiarealer og programmering av disse*

HI/Fiskeridir ønsker å leie kaiareal og vil etter all sannsynlighet kunne benytte dagens kaier i Jekteviken med alternativ C. I forslag til arealstrategi er kaiarealene delt inn i hhv. «rekreasjonskai», «publikumskai» og «havnekai». For alternativ C er det vist publikumskai langs Jekteviken som vil imøtekomme vårt behov til kai (se figuren under).



Figur 3. Kart fra forslag til arealstrategi som viser tomtealternativ C, og publikumskai langs det nye havnebassenget. Jf. arealstrategi er publikumskai kaier for både menneskeopphold og skip i forskjellige størrelser.

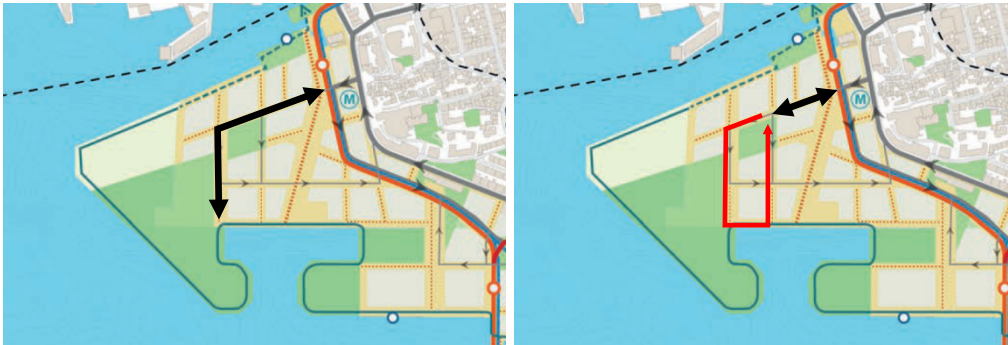
Som tidligere nevnt i høringsuttalelse til overordnet strategi, vil vår bruk av kaiareal ikke være til hinder for publikumsaktiviteter på og langs kaiarealet, med unntak av kortere tidsrom der lastning og lossing vil kreve midlertidig begrenset ferdsel, antakeligvis noen timer hver måned. Det må derfor tilrettelegges for at publikum enkelt kan komme forbi eller finne alternative ruter i disse situasjonene, noe vi vil ta med i vår reguleringsplan.

Vi har i vår uttalelse til prinsipp-saken beskrevet behov for kailengde og -bredde i umiddelbar nærhet til bygget. I kai-området mellom bygg og båt vil det flyttes utstyr og prøver hentet på tokt som skal inn til laboratoriene. Det betyr at kaiene må tåle kjøring, kortvarig lagring av utstyr og noe røff bruk og at det i dette området bør være «publikumskai» med forutsetning om begrenset ferdsel i korte perioder. Som nevnt så ønsker vi å leie kaiarealer av Bergen havn, eller en annen fremtidig driftsoperatør, og det vil derfor ikke bare være vår virksomhet som avgjør hvilken sambruk kaiarealene er egnet for, dette må også avklares med dem.

#### *Mobilitetsstrategi*

Kommunen foreslår en miljømessig ambisiøs mobilitetsplan som vi støtter og vil bidra til å oppfylle. Vi vil planlegge for å minimere privatbilkjøring ved å ikke legge til rette for bilparkering for ansatte, men tilrettelegge for bruk av sykkel og kollektiv. I arealstrategien står det at varelevering for større virksomheter skal ha egne mottak. For våre virksomheter vil varelevering både være «normal» varelevering til kontorer og annen virksomhet i bygget, og mer spesiell kjøring og levering av utstyr til fartøy ved kai.

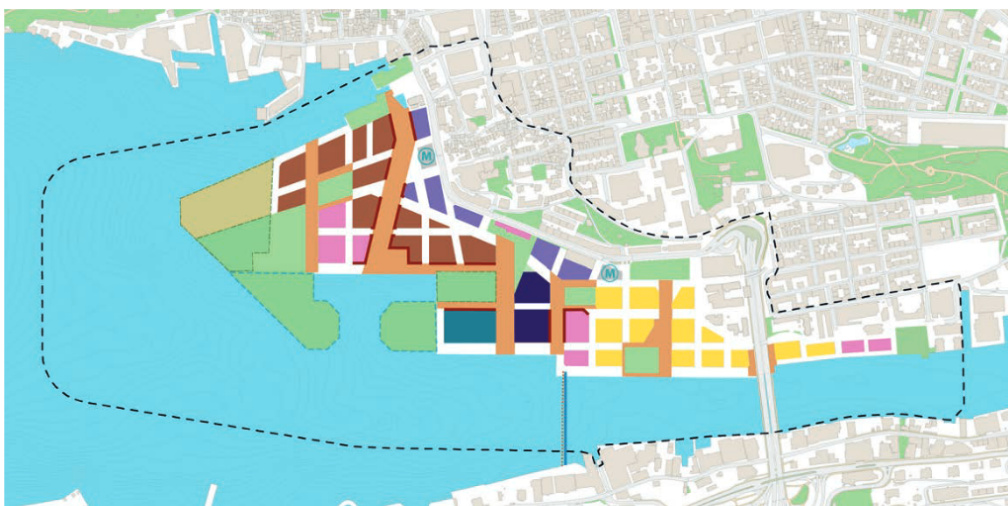
Temakart for mobilitetsstrategien viser forslag til at biltrafikk hovedsakelig skal gå i enveiskjøring i indre kvartaler og ikke ut til kai. Dette er forståelig for generell trafikk, men for HI/Fiskeridir vil det være behov for kjøring ut til kai. Trafikkmengden til våre virksomheter vil være lav, men også annen havnetrafikk som skal benytte kaiarealene vil ha behov for noe kjøring hit. Vi tenker derfor at det kan være hensiktsmessig å vurdere at deler av traseen mellom hovedvei og kai åpnes for toveis trafikk, alternativt en mindre enveiskjørt «loop». Da slipper man å trekke trafikk fra kai- og annen havnevirksomhet inn i bygatene og over hovedallmenningen og bybane på flere steder.














Figur 4. Mobilitetskart med forslag til toveis trafikk (sort pil) og/eller enveiskjørt loop for å unngå unødvendig kryssing av allmenning og bybane.

### Bebyggelse og arealbruk – delområder, byliv og synergier

I arealstrategien foreslås det en todeling med hovedsakelig blandete formål i nordøst og bolig og sosial infrastruktur i sørvest.



BEBYGGELSE OG AREALBRUK	
 BLANDET - tjenester / handel / kontor / bolig	 Viktige byrom
 BOLIG - innslag av tjenester og handel	 Viktige byromsvegger
 SOSIAL INFRASTRUKTUR - sambruk	 Park/lek/torg
 NÆRING	 Gang-sykel bro
 HI- F.dir	 Mobilitetsanlegg
 Nye Akvariet	 Ekspansjon i sjø, utfylling park/lek/idrett
	 Ekspansjon i sjø, utfylling nytt byggeland
	 Ekspansjon i sjø, flytende konstruksjoner park/lek/idrett

Figur 5 Eksempel på bebyggelse og arealbruk som tar utgangspunkt i scenario 1 der HI/Fiskeridir er lokalisert ved Dokkeskjærskaien (delområde 3).

For HI/Fiskeridir er det riktig å være lokalisert i nordvest der man planlegger for en høyintensiv og blandet by. Som pionerer vil etablering av våre institusjoner både utgjøre en tidlig markering av Havbyen Bergen og bane vei for etablering av, og tiltrekke, andre havnæringer i dette området. Nærheten til øvrig havnevirksomhet som fortsatt skal være i området på sikt er også en positiv faktor som vi kan ha nytte av.

Nærhet til det nye Akvariet har vært drøftet og det er stor enighet om at det er samarbeidsgevinster ved å ligge nær hverandre på Dokken, ikke minst når det gjelder etablering av sjøvannsledning. Samtidig er institusjonene ikke avhengig av umiddelbar nærhet og avstanden mellom tomt i alternativ C og Havnelageret (der Akvariet ønsker seg inn) er nært nok til at potensialet utløses.

Vi ser potensial og positive synergieffekter av å ha videregående skole og høyere utdanning geografisk nær vår virksomhet på Dokken. Nærhet til barneskole, barnehage og boliger er uproblematisk, men vi ser ikke det samme nytte og utvekslingspotensialet her. Både HI og Fiskeridir ligger i dag relativt nær både barnehage, skole og boliger.

Kommunen ønsker å utvikle en levende bydel med byliv i gatene. Sentrale fasader mot viktige byrom er identifisert, og kommunen ønsker kvartaler med blandete funksjoner. For våre institusjoner vil det være flott og viktig med fasade og henvendelse mot hovedallmenningen, men dette må sees i sammenheng med avstandskrav fra bybanen, disponering av programmer og utstrekning på bygningsmassen, og krever nærmere planlegging. Selv om våre institusjoner består av kontor og laboratoriefunksjoner, som ikke lett lar seg kombinere med andre formål, ønsker vi å bidra til et godt byliv og vil, så langt mulig, tilstrebe åpne og tilgjengelige arealer på gateplan. Dette kan være innsyn i laboratorier eller verksteder, utstillings- og informasjonsarealer og lokaler avsatt til restaurant som også kan benyttes som kantine. Det kan også bli rom for areal til publikumsrettet næring som for eksempel en fiskebutikk, men dette må avklares i neste fase. I videre planlegging vil nybyggets endelige plassering og utstrekning defineres.

### *Kvartals- og gatestruktur*

I arealstrategien fremsettes en ambisjon om å skape en gåvennlig bydel som bygger på videre på Bergens tradisjonelle byelementer med et finmasket gatenett med brede gater og allmenninger, og relativt små kvartaler (40-60 m).

HI og Fiskeridir har et program som gir behov for et bygg på ca. 40400 m<sup>2</sup> BTA. Halvparten av disse arealene er ulike typer laboratorier med krav til samlet areal og beliggenhet innad i bygningen. Våtlaboratorier bør f.eks. helst ligge lavt eller under bakken for å spare energi ved å unngå å måtte pumpe vann oppover. Også forskningsfasiliteter som innehar utstyr som er følsomme for elektromagnetiske felt, bør plasseres på bygningsdelens laveste nivå. I tillegg til bygget vil det være behov for areal til varelevering og logistikkfunksjoner innenfor egen tomt, hvis dette ikke skal tas på kai eller tilstøtende gategrunn. Tidlige anslag tilsier et tomtebehov på 10-12 daa tomt. Byggehøyden er i arealstrategien foreslått å ligge mellom 5-7 og 7-8 etasjer rundt tomtealternativ C. Tidlige og grove arealbehovsstudier viser at vi med foreslått kvartalsstørrelse vil få behov for enten å bygge høyere enn dette eller å fordele på flere kvartaler. Fordeling på flere kvartaler gir behov for å forbinde bygg på tvers av gater med gangbroer el., Vi foreslår at det generelt for kvartaler med primært næringsareal etableres noe større fleksibilitet i størrelsen på kvartaler, og at det i bystrukturen gis rom for bygg med spesielle behov. Vi ser f.eks. at vi kommer til å trenge et handlingsrom for riktig lokalisering av spesielt følsomt laboratorieutstyr, og at prosjektet i et så tidlig planleggingsstadium ennå ikke har tilstrekkelig kunnskap til å kunne angi hvor stort et kvartal bør være. For å finne gode løsninger er det viktig å sikre tilstrekkelig fleksibilitet i reguleringsarbeidet. Kvartalsstruktur, kvartalsstørrelse, byggehøyder og plassering av gater rundt nybygg for HI og Fiskeridir bør derfor først endelig fastsettes i forbindelse med utformingen av reguleringsplanen.

## **Midlertidighet og utviklingstrinn**

### *Langt tidsperspektiv*

Det er omforent både i kommunen og våre organisasjoner at HI/Fiskeridir er pionerer i et område som skal utvikles over lang tid. I arealstrategien har man vist ulike scenarier for trinnvis utvikling av den nye bydelen, og i byrådssaken diskuteres det fordeler og ulemper ved lokaliseringalternativ C, og hvorvidt pionereffekten svekkes av at HI/Fiskeridir ikke er lokalisert i området der man ser for seg de første utviklingstrinnene.

En av de trinnvise utviklingsscenarioene vist i arealstrategien tar utgangspunkt i at havnen flytter godshavnen til Ågotnes (2027), og at havnen kan benytte Bring-bygget til øvrig ikke-havnerelatert virksomhet etter at leieavtale med Bring avsluttes (2024). Argumentet for tomtealternativ A er derfor at

denne frigjøres tidligere enn tomtealternativ C og at HI/Fiskeridir er del av en tidlig byutviklingsfase, og på den måten er pioner.

Som nevnt tidligere ser vi vår rolle som pionerer i et lengre tidsperspektiv, og ønsker å bli plassert i et område der vi kan få en tydelig og sentral rolle med tanke på et Hav-kvartal med en (nærings)utvikling som skal foregå over mange år. Vi forstår at det knytter seg noe usikkerhet til tidspunkt for frigjøring av Bringtomten og deler av dagens havneområde, men mener at det er mulig å finne muligheter og gode løsninger for havnevirksomheten også om det blir besluttet at HI/Fiskeridir skal inn i tomtealternativ C.

I arealstrategien pekes det på gjennomføringsmessige og finansielle utfordringer knyttet til å skulle tilrettelegge infrastruktur på flere steder samtidig. Vi tenker at dette er problemstillinger som må adresseres og man må se på hvordan eksisterende infrastruktur kan benyttes i en mellomperiode, men at det samtidig kan være positive sider, og gi et større grunnlag for investeringer, ved å åpne opp mulighet for flere områder samtidig.

Det knytter seg usikkerhet til tidsperspektivet mht. opprydding av forurensningssituasjonen. Undersøkelser viser at store deler av område A kan være betydelig forurenset, og deler av området inngår som en del av et pålegg fra statsforvalteren om felles opprydding. I statsforvalterens brev datert 19.06.2015 vedr. Gassverkstomten står følgende: «Det er lite samfunnsmessig tjenlig og sterkt fordyrende å foreta masseutskiftingen i små etapper». Dette kan medføre et større oppryddingsprosjekt med forsinket oppstart/fremdrift dersom det blir langvarig, eller oppstår forsinkelser. Alternativ C er pr. i dag ikke omfattet av pålegg, og opprydding er antatt å kunne styres mer selvstendig. Det må her legges til grunn at det foreligger relativt lite sikker kunnskap om forurensningssituasjonen på tomt C.



Figur 6 I arealstrategien foreslås det å dele inn området i 6 delområder. Arealstrategien beskriver to mulige utviklingstrinn der HI/Fiskeridir er lokalisert innenfor delområde 3 i scenario 1, og i delområde 5 i scenario 2.

HI/Fiskeridir er innforstått med at det kan være ulemper knyttet til å være første innflytter i et område med pågående havnedrift og en bydel under utvikling. Problemstillinger knyttet til ISPS-havn og havnens behov for bakarealer må håndteres. En god dialog med både Bergen havn og planavdelingen er viktig fremover, og det må sees nærmere på hvordan man løser både byggefasen og en tidlig driftsfase der havnen fremdeles er i drift i området. Vi er opptatt av at etappeplaner ikke optimaliserer for en midlertidig drift med for kort tidshorison. Vi er opptatt av å være løsningsorienterte og konstruktive for å finne midlertidige løsninger som fungerer for alle.



### Videre planlegging

Vi regner med at arealstrategien ved vedtak i november 2021 er justert og tilpasset valgt tomtelokalisering for HI/Fiskeridir, og at den da vil gi noen overordnede føringer for videre planlegging. Gitt arealstrategiens grovmaskede detaljnivå og retningsgivende status, vil det likevel først være de etterfølgende, formelle planarbeidene som gir det nødvendige hjemmelsgrunnlag for igangsetting (og finansiering) av prosjektet. Så snart prinsippaken om tomtelokalisering, samt opsjonsavtalen for kjøp, er behandlet og vedtatt i bystyret, vil vi starte detaljregulering av tomt for HI/Fiskeridir. Før denne prosessen starter må det avklares grensesnitt mot kommunens prosesser for en mulig områderegulering og eventuelt VPOR. Det er ikke helt klart for oss hvorvidt kommunen planlegger å utarbeide VPOR og om den skal utarbeides forut for, eller parallelt, med en eventuell områdereguleringsplan, og når oppstart av disse planarbeidene vil bli.

Det vil være geografisk overlapp mellom planene, og en tidsmessig overlapp mellom prosessene. Samtidig vil planene ha ulikt detaljnivå og vedtatte rammer for detaljreguleringsplanen vil ikke foreligge før oppstart av denne. Det vil derfor være behov for tett dialog og løpende avklaringer, samt en arbeidsfordeling knyttet til utredningsarbeid.

Vi ser frem til videre arbeid med egen plan og videre samarbeid med Bergen kommune, og det utviklingselskapet som skal etableres, om utviklingen av dette viktige byutviklingsområdet i Bergen.

Med hilsen  
Kari-Anne Saltom  
fungerende avdelingsdirektør

Erik Johansen  
prosjektleder

*Dette dokumentet er elektronisk godkjent.*

#### Vedlegg

- 1 Nybygg HI og Fiskeridir - laboratorienes sårbarhet for elektromagnetiske felt og vibrasjoner 25.05.2021
- 2 Dokken - Vibrasjoner fra Bybanen til laboratorier\_Brekke og Strand Akustikk\_210525
- 3 Erfaringsoverføring EMC fra LVB til HI\_Aspan\_210526
- 4 Nybygg for Havforskningsinstituttet og Fiskeridirektoratet – momenter til prinsippsak om lokalisering på Dokken 26.04.2021

Kopi til:  
NÆRINGS- OG FISKERIDEPARTEMENTET  
HAVFORSKNINGSINSTITUTTET  
FISKERIDIREKTORATET